

ELOFIZETES
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lel.
 Fél évre ... 90 Lel.
 Egy negyed évre 45 Lel.
 Egy hóra ... 15 Lel.

Kyűrtörési költségek
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 88.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Résevény
 Társaság.
 Boulevardul Regela Erdi
 ucsad 1. (József tóh. uti 22.)
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921.

Szerkesztő:
 Stauber József.

Szerda, március 2.

Megint a kereskedők

A spekulációról új törvényjavaslat készül, amely olyan korlátokat és olyan feltételeket szab a kereskedelem elé, hogy ez a törvény, ha alkalmazni fogják, meg fogja szüntetni a spekulációt is. A törvény szerint csak az fizhet kereskedelmet, akinek bejegyzett cége van, ami végre helyes. A miniszterelnökségnél bizottság fog alakulni, amely minden közszükségleti tárgynak maximális árát jegyzékbe foglalja. Ez nagyon üdvös dolog lesz, bár ugyanakkor a mellékköltségeket és a baksisokat is maximálni kellene. Megyei bizottságok is lesznek a maximáláshoz.

Minden kereskedő a törvényben előírt határidő alatt köteles árukészletét bejelenteni. El kell képezni, hogy egy nagyobb üzletben az áruk fluktuációja mily munkát fog róni a személyzetre. Lesz különböző ellenőrzés: központi, kerületi és megyei. Ezek a bizottságok jegyzőkönyveket vesznek fel, amelyek a bírósághoz kerülnek, a hol a jegyzőkönyv tartalma, amíg az ellenkező be nem bizonyult, valósnak veendő. Alaki hiba miatt ilyen jegyzőkönyvet megsemmisíteni nem szabad. Elsőfokú bíróság a törvényték, végső fok pedig a tábla. Perbeszédnek ki vannak zárva, a felek azonban benyújthatnak egy memoradnumot.

Kétféle beszéd.

(Támadás a kereskedelmi miniszter ellen.)

BUCURESTI. A képviselőház február 26-iki ülésén elsőnek *Mihalice* szólalt fel és kifogásolta *Marsescu* képviselő abbéli eljárását, hogy megjelent a *Monitorul Oficial* kiadóhivatalában és változásokat eszközölt ama beszédének szövegén, amelyet előző nap elmondott és amelyet a képviselőház hivatalosan kiadott közlés céljából. *Marsescu* tiltakozott a negygyanusítás ellen, mert ő csupán stilusbeli javításokat eszközölt, a mi szokásos és azt minden képviselő megteszi. Ezután *Jorga* szólalt fel és elítélte azt a módot, hogy

egy-egy képviselő kétféle beszédet mondanak: egyet a parlamentben és egyet a *Monitorul* számára. A következő szónok *Scitanescu* volt, aki azt panaszolta, hogy a közlekedésügyi minisztert sohasem lehet hivatalában találni, mert egész hivatalos idejét a hálókocsijegyek árúsításával tölti el. (Derűtség a ház minden oldalán.) Panaszolta még, hogy a C. F. R. egyes hivatalaihoz szakértelemmel nem bíró egyéneket neveztek ki, viszont az arra érdemeseket máshová helyezték el.

Szabadjóműves-vita.

— Miniszterek, mint páholytagok. —

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Gratz Gusztáv külügyminiszter személyes kérdésben szólalt fel. Hegedűs György szombati interpellációjában őt is megemlítette, hogy szabadjóműves volt. Tényleg 1906-ban tagja volt egy szabadjóműves páholyban, de ez néhány barátja előtt visszatetszést keltett s így néhány hét múlva kilépett a páholyból. Ennek az epizódnak csupán kellemetlen emlékei maradtak meg neki a magyar szabadjóművességből. Giesswein Sándor szintén személyes kérdésben szólalt fel. Szerinte a kormány jól tette, hogy a szabadjóműves páholyokat, mint titkos társaságokat feloszlatta, de akkor

oszlasson fel a kormány minden titkos társaságot. Tiltakozik a liberális blokk olyan beállítása ellen, mintha az a keresztény gondolatot elnyomná. Ellenzi azt, hogy a zsidó kérdést falkérdésként állítják oda, ami ellenkezik a keresztény felfogással. Báró Sztérynyi József is visszatért Hegedűs interpellációjára. Visszautasítja az interpellálónak azt a kijelentését, hogy bünvádi eljárást kell indítani a volt szabadjóművesek ellen. Ő már 24 évvel ezelőtt kilépett abból a páholyból, a melynek tagja volt és kijelentheti, hogy szabadjóműves korában hazafias szempontból a páholyban semmi kifogásolni valót nem talált.

A németek Londonban.

(Mit akar Foch marsall?)

LONDON. Az antant szövetségesei a németekkel első ízben kedden léptek érintkezésbe. A konferencia megnyitása után *Lloyd-George* angol miniszterelnök *Simonsnak*, a német delegáció elnökének adta meg a szót, aki megvette észrevételeit az antant feltételeire. *Lloyd-George* és *Briand* megbeszéltek azokat a katonai és gazdasági kényszerítő intézkedéseket, amelyeket Németország vonakodása esetén életbeléptetnek. A közfelfogás az, hogy Németország ellen vonakodása esetén csak gazdasági rendszabályokat kell fogantatni.

LONDON. A német ellenjavaslatok a jóvátétel kérdésében állítólag a következők: Németország 32 év alatt hajlandó 7500 millió font sterlinget fizetni, ellenben elveti a 12 százalékos kiviteli illetéket és ezzel szemben részesedést ajánl fel a német ipar nyereségéből.

PÁRIS. Azok a rendszabályok, amelyeket *Foch* marsall kidolgozott, hogy Németországot a jóvátételi kérdésre vonatkozó antant javaslatok elfogadására kényszerítse, állítólag sokkal többet tartalmaznak, mint a Ruhr-vidék megszállása.

A bankok öt százaléka.

(Tárgyalás a pénzügyminiszterrel)

Az aradi pénzügyintézetek még a múlt év szeptemberében a pénzbevételek után rendeleti intézkedést kértek arra nézve, hogy a pénzügyintézetek pénzkészletei után felszámított 5 százalékos becserelési díj milyen mértékben hárítható át a betéttulajdonosokra. Ez a kérdés most, a bon beváltása után vált aktuálissá és a clujai (kolozsvári) pénzügyintézetek erre nézve a napokban tárgyalásokat folytattak a bucarestij pénzügyi kormányval. A kérdés súlypontja a 100,000 koronán aluli betétekre vonatkozik, miután a pénzbevételeknél a 100,000 koronán aluli pénzügyösszegek mentesek voltak az 5 százalékos becserelési díj alól. A tárgyalások eredménye még bizonytalan és a pénzügyintézetek minden esetre az erre nézve kiadandó rendeletekhez fogják alkalmazkodni. Valószínű, hogy az 5 százalék megtérítése ügyében a kormány hajlandó lesz bizonyos engedékenységre annyival is inkább, mivel egyes erdélyi pénzügyintézeteknek a beszolgáltatott készpénzkészletük után oly nagy becserelési díjat kellett fizetni, amely összeget, ha egészen a saját tőkéjükből kellene fizetniük, a néhány évi tiszta nyereségeket ez teljesen felemésztené.

Új háború a Balkánon.

Páris. Ideérkezett jelentések szerint a montenegróiak hadat üzentek Szerbiának. Miután a Montenegróban levő szerb megszálló csapatok száma mindössze 2000 ember, a szerbek helyzete igen szorongatott.

Berlin. A *Tempsnek* jelentik *Valonából*: A felkelő montenegróiak összeütköztek a jugoszláv csapatokkal. A esatározás folyamán néhány város teljesen elpusztult.

Viharos szociálista gyűlés.

BÉCS. A nemzetközi szociálista értekezlet záróülésén *Hauer Ottó* éles beszédben bírálta a francia szociálisták magatartását. A támadásra egy francia szociálista kiküldött válaszolt rendkívül éles hangon s már-már úgy látszott, hogy viharos jelenetekre kerül a sor, amikor az angol kiküldött felállt és beszédében sikerült megakadályozni a nyílt konfliktus kitörését és lecsillapította a kedélyeket.

A sárga veszedelem.

CHICAGO. A Chicago Tribune-ben Findley Winfred Japánról ír cikket, amelyben többek között ezeket mondja: A japán imperialisztikus terjeszkedésnek Ausztrália és az Egyesült Államok lesznek az áldozatai. Findley, aki Új-Zéland legfőbb megbízottja és mint ilyen a londoni kormányhoz van beosztva, megállapítja, hogy Japán az Egyesült Államok és Anglia között ellentéteket szit. A tokiói kormány elhatározott csapást készít elő Ausztrália ellen és Angliában és Amerikában úgy igyekszik félrevezetni a közvéleményt, hogy az Egyesült Államok egyetlen lépést sem tesznek Anglia védelmére, ha a támadás Ausztrália ellen megkezdődik. Findley figyelmezteti Amerikát, hogy Amerikára is sor fog kerülni, amint Ausztrália sorsa beteljesedett, még ha évszázadok is múlnak el.

Titokzatos gyilkosság

egy középkori kastélyban

BÉCS. A berlini lapokat élénken foglalkoztatja egy rejtélyes bűntény, mely Sziléziában a történelmi nevezetességű Laehn-kastélyban történt. A középkori kastély egyik kerti szobájában a ház hatvan éves urnőjét Rohrbeck Dorotheát halva találták. Tüdejét golyó ütötte át. Mellette lievert tizenkét esztendő unokahúgának a kis Schade Orsolyának véres, kihűlt teste. A kis lány nővérel, mostohaapjával Grube Péterrel és nagyanijával pár nappal előbb rokonlátogatóba jött. A vizsgálat során az a feltevés merült föl, hogy Grube tette el láb alól az éltet asszonyt, hogy a nagy vagyont magához kaparítsa. A meggyilkolt Rohrbeck Dorothea ugyanis három nagy uradalomnak volt a tulajdonosa. A nyomzó hatóságok meg is állapították Grube bűnösségét és azon fáradoznak, hogy kiderítsék, hogy Grube Péter maga követte el a gyilkosságot, vagy hipnozist utján kényszerítette mostohalányát, hogy ölje meg az asszonyt és önmagát. A gyilkos ugyanis csupán azt ismeri be, hogy része van a bűntény elkövetésében. A kis Orsolya átlótt mellére egy levelet szorított, amelyben tudtul adja, hogy nagynénjét és önmagát agyonlövi. Ez a levél azonban nem származhatott a gyermeklánytól, sőt a vonások határozottan hasonlítanak Grube irásához. A gyilkosság helyén egy üveg cognacot is találtak, amelyről a vegyi vizsgálat során megállapították, hogy mérgező anyagot tartalmaz. Ezt az italt Grube hozta ajándékba a ház urnőjének, de nem bontották föl. Grubenak viszonya volt a mostohalányai nevelőnőjével s a bűntény előtti éjszakát is együtt töltötték. Felelőse hónapokal ezelőtt eltűnt. Grube azt állítja, hogy Amerikába ment, de most közeli a gyanu, hogy nejét is megölte. Grubet letartóztatták. Elszállításakor a csendőrök nehezen tudták megvédeni a nép elkéseredett dühéjét.

Táblai döntés

a valutáris kölcsönök perében.

Az oradeamarei (nagyváradi) kir. ítélőtábla polgári fellebbezési tanácsa tegnap az első ízben mondott ítéletet azon kérdésekben, amelyek a korona és leu közötti nagy árfolyamkülönbség miatt ugyszólván napirenden felmerülnek. 1920. július közepén Debrecenben Rózsa Rezső oradeamarei (nagyváradi) kereskedő 200.000 magyar koronát adott kölcsön a Löblé-féle szeszgyár debreceni bejegyzett fiókjában működő egyik tisztviselőnek. Augusztus elsején a váradi kereskedő követelte a debreceni fióknak állítólag kölcsön adott summának azonnali román koronákban leendő visszafizetését. A cég tulajdonosa azonban családjával furdón volt és nem volt, aki az ügyet elintézte. Amikor augusztus végén a lei becserelési plakátok már megjelentek és a bejelentés ideje is közelgett, Rózsa Rezső a cég tulajdonos Löblét furdói nyugalomban a pénz visszafizetése iránt táviratilag kereste meg, aki azonban azt válaszolta, hogy nem ő kérte a kölcsönt, minek adta a kölcsönt, várja meg, míg debreceni fiókját megvizsgálhatja. Rózsa azonban nem elégedett meg a válasszal és szeptember első napjaiban a Löblé gyár központját a kölcsön adott 200 ezer koronáért egyszáz ezer lei erejéig beperelte. Az oradeamarei törvényszék egy hónappal ezelőtt foglalkozott az ügygel, azonban téves időpontbeli tényállás miatt a szeszgyárt elmarasztalta az egyszáz ezer lei megfizetésében.

Az ítélőtábla előtt tegnap tar-

tott tárgyaláson tisztázták a helyes tényállást, hogy Rózsa a pénzt saját sógorának adta át, aki a szeszgyár debreceni fiókjának csupán tisztviselője. A szeszgyáros azzal érvelt, hogy ő nem köteles adig fizetni, míg meg nem győződhetik személyesen avagy könyvvizsgálat útján arról, hogy a kétszáz ezer koronára a fióknak valóban szüksége volt és miután erről csak a héten győződhetett meg, mert az utlevél szerzése is hosszabb ideig tart s távirati úton ily kényes vizsgálat el nem végezhető. — ennél fogva szerinte Rózsa köteles a veszélyt viselni, amiért egy meghatalmazás nélküli személynek kezéhez kölcsönt adott, amiért a főnök csak akkor felelős, ha alapos utánvizsgálás útján a kölcsön szükséges voltáról alapos meggyőződést meríthetett. A fellebbezési bíróság hat órai tárgyalás után elfogadta a szeszgyár érvelését és a nagy valutadifferenciával nem tartotta a gyárat megterhelhetőnek és kimondta az ítéletben, hogy nem is az oradeamarei gyárközpont, hanem csupán a debreceni fiók gazdagodott a kölcsön öszszeggel s így csak a debreceni fiók tartozik azt, amit kapott visszatéríteni. Ehhez képest a gyárat felmentette a száz ezer lei megfizetése alól és a 200.000 magyar koronának csak középárfolyam szerint (6.50) számított 30.964 lei 23 baniban való megfizetésére kötelezte. Ez az első valutakülönbségből származó per, ami a fellebbezési bíróság elé került.

Irodalom és művészet.

A színház heti műsora:

Szerda: Az ezüst sárly. B. bérlet.

Csütörtök: Sztambul rózsája. (C.) Sereg Marcsa és Sebestyén Jenő felléptével.

Péntek: Csárdáskirálynő. (A.) Sereg Marcsa és Sebestyén Jenő felléptével.

Szombat d. n.: Trilby. Tompos Ella felléptével. Este: Lányom. (B. bérlet.) Bemutató előadás.

Vasárnap délután: Magdolna. Este: Lányom. C. bérlet.

Gazdát cserél a pesti Vigszínház

BUDAPEST. A Vigszínház a jövő ősszel a Blumenthalék tulajdonába megy át, a Városi színházat minden valószínűség szerint az állam kapja, a Faludi Jenő dr. a leghivatottabb színházi emberek egyike, Faludi Sándor a Városi színháznál bizonyította be rá természetét. A két testvér nem vonul vissza a színházi élettől, hanem nemzetközi színházi ügynökséget alapít, amelynek központja Budapesten lesz, teljes szervezeti fiókja pedig Bécsben, Berlinben, Londonban és Newyorkban. Az új színházi ügynökség 25 millió alapítókéval alakul és Faludi Jenőnek legutóbbi hosszas bécsi és berlini tartózkodása már ezel az alapítással függ össze. Faludi Sándor másnap Bécsben megvásárolt kéziratban egy darabot, melynek jogáért már az Ufa 200 ezer márkát ajánlott fel. Ilyen auspiciumokkal indul az új vállalat. E hirre vonatkozólag Faludi Sándor a következőket mondotta:

— A hir igaz. Az ősszel meg-

kezdte tevékenységét színházi ügynökségünk. Mindent el fogunk követni, hogy úgy a magyar írók, mint a külföldiek ránk bízzák darabjaikat. Ezt annál könnyebb lesz elérnünk, mert olyan apparátussal dolgozunk majd a külföldön is, mint idehaza. A világ minden nagy városában lesz fiókirodánk, úgy, hogy egy-egy darab elhelyezését nem kell majd külföldi ügynökökre bízunk, hanem mi magunk leszünk közvetlen kontaktusban a külföldi igazgatókkal. Arra vonatkozólag, hogy Faludiék Bécsben akartak színházat vásárolni, a következőket mondotta Faludi Sándor:

— Sok minden kombináció történt a mi személyünkkel kapcsolatban. Egyelőre csak azt erősítem meg, hogy a nagy színházi ügynökséget megcsináljuk és erre minden előkészület megtörtént már.

A színházról íthon. Tegnap este az Ezüst sárly előadásával kezdte meg működését a Timisoaráról (Temesvárról) visszatért aradi színhársulat. A nézőteret ez alkalommal nagyszámú közönség töltötte meg, amely szeretettel fogadta visszatért kedvenceit. Az előadás maga gördülékenyen pergett le ellenben igen bosszantó volt az a körülmény, hogy az egyes felvonások között oly nagy szünetek voltak, hogy a közönség nagy része elveszítve türelmét, eltávozott a színházból.

A színházi iroda közleményei. Az Ezüst sárlyt minden újabb előadásával jobban megszereti az aradi közönség. A pazar kiállítás nagy operettet az általános érdeklődésre való tekintettel szerdán megismétli a színhársulat. — Sztambul rózsáját és Csárdáskirálynő csü-

törtökön és pénteken három új szereplővel játszik. A két elsőrangú nagy léncos szubrett-szerepet ezúttal Sereg Marcsa kiváló fiatal táncos-szubrett játszsa, akinek Sebestyén Jenő, az új léncos komikus lesz a partnere. A Csárdáskirály nőben lép fel Szántó Jenő vendégművész, akit Kerekes Ferko szerepében ismer meg az aradi közönség. A csütörtöki és pénteki színházi estét az egész városban nagy várakozás előzi meg. — Szombaton délután a Trilby kerül színpadra Tompos Ellával a címszerepben. Vasárnap délután a nagyhatalmas Magdolnát ismétlik meg.

A Modern Kabaré csütörtöki megnyitó előadásán nagyszabású műsor keretében mutatkozik be az új társulat. A legkiválóbb kabaréművészeket látjuk az új tagok között. Főerősségei az új társulatnak: Németh Margit, a kivételes tehetségű kabaré diva. Tolnai Dea, a nagyváradi „Vigadó Kabaré” volt kedvenc szubrettje. Beregi László, a kitűnő nevű új rendező és kabaréművész. Forray Aladá, a „Fasor Kabaré” volt népszerű művésze. Aurél Dorel román komikus, Angolotti akrobata duo. Lucia Dorel énekesnő, Lili román táncdúó, stb. Két kitűnő bohózat és 15 magánszám szerepel a nagyszabású megnyitó műsoron, amelyre jegyek egész nap váltakoztak a kabaré pénztárában.

Kommunista per Párisban.

PARIS. Az itteni esküdtbíró-ság nagy kommunista bűnpér tárgyalását kezdte meg ma. Tíz vádlott áll a bíróság előtt. A vádlottak mindegyike a harmadik internacionale híve. Összeköttetésben állt Leninnel és a moszkvai bolsevistákkal. Az államügyészség azt a vádat emelte ellenük, hogy általános sztrájkot akartak proklamálni, a sztrájk útján meg akarták a kormányt bukztatni és a proletárdiktatúra kikiáltását tervezték. A tárgyalás valószínűleg két hétig tart.

Drága éjszaka.

PRÁGA. Prágai társaságokban érdekes pletyka kering egy dúsgazdag prágai sörgyáros tisztességes feleségéről, Kornfeld Olga-ról. A pletyka konkrét alapjaul egy rendőri feljelentés szolgál, amelyben a sörgyárosné veje panaszkolja el, hogy anyósától előző éjszaka egy 200 ezer korona értékű gyöngysort és 3 ezer Romanov rubelt a „Kék csillag” szállóban Marco Pál jarosovai kereskedő elloptott. A pletyka hamarabb nyomra bukkant, mint a rendőrség. A pletyka ugyanis kiderítette, hogy a „Kék csillag” szállóában az öreg sörgyárosné egy fiatal kereskedővel áldozott Eros oltárán, reggeli hat órakor a fiatalember a mélyen alvó asszonyhoz lépett, udvariasan lecsatolta gyöngysorát, kiemelte pénztárcája tartalmát és bucsúcsók nélkül eltávozott. Ilyen a nagyváros. Megtalálhatsz benne mindent, mi szem szájnak inyére. De mindennek megvan az ára. Egy prágai anyósnak például 200 ezer koronájába kerül egy kis romantikával garnírozott prágai éjszaka, viszont egy jókény jarosovai kereskedőt egy pár kellemetlen óráért 200 ezer koronával honorál a prágai éjszaka.

Letartóztatott olasz misszió-tag.

A bécsi rendőrség a budapesti rendőrfőkapitánysághoz néhány héttel ezelőtt megkeresést intézett, amelyben kérte, hogy tartóztassák le *Accheti Renat*ot, a budapesti olasz missziónál alkalmazott olasz állampolgárt, aki Bécsben *Capecchi Renato* olasz főhadnagyal együtt nagyobb összeg erejéig megkárosította *Muzatti* olasz bárónt. A rendőrség a megkeresés alapján megindította a nyomozást és csakhamar sikerült is *Accheti Renat*ot megtalálni, akit azután *Aréna-uti* lakásán letartóztattak. Átkísérték a budapesti királyi ügyészségre, ahol kihallgatása alkalmával tagadta, hogy *Capecchi* büncselekményeiben része lett volna, sőt azt állítja, hogy ő szintén ennek az áldozata volt. Annyit beismer, hogy *Capecchi* főhadnagy rábeszélésére kölcsönként *Muzatti* báróntól 12000 koronát és azt *Capecchinek* átadta. Hogy ez azután a pénzzel mit csinált, azt nem tudja megmondani. Az ügyészség a vizsgálat eredményeként rögtön közölte a bécsi rendőrséggel és értesítést kért, hogy a kihallgatás eredménye alapján kívánják-e *Accheti* kiadását, vagy sem. Amennyiben március 4-éig nem érkezik válasz, *Accheti* szabadlábra helyezik.

oooooooooooooooo

Milliomos és „urileány”

Érdekes eset történt a napokban a Városi-kávéházban. Az eset főhőse egy aradi milliomos, aki nemcsak vagyonáról, hanem takarékoságáról is közismert. A milliomos, aki fukarsága dacára is nagy nőkedvelő, több barátjával együttült rendezes törzsasztalánál. Átellenben egy fess fiatal nő társalgott két jólöltözött fiatalemberrel. Mellette ült egy idősebb nő szemmeláthatólag az ifjú hölgy mamája, aki szigorú tekintettel mérte végig a lányával kokettáló kávéházi vendégeket. A milliomosnak csakhamar lángot vetett a szíve az ismeretlen szépség iránt, aki szemérmesen fordította el arcát a fürkésző pillantásoktól. Mire záróra lett, a milliomos már föllégg szerelmes lett és érzelmét nem is titkolta barátai előtt, kérve őket, nyuszanak neki módot, hogy megismerhesse ideálját. Szerencséje volt, mert a társaság egyik tagja, egy örökké tréfálkozó kedvű ügyvéd kijelentette, hogy ő ismeri őnagyságát. Persze a fakeskedő rögtön kérni kezdte, hogy mutassa be neki a leányt. Az ügyvéd kérette magát: — Nem, igazán nem tehetem barátom. Ez egy feltétlenül urileány, akivel nem lehet szemtelenkedni.

Vége is hosszas könyörgés eredményeként hajlandónak mutatkozott, hogy a kérdéses urileányt bemutatja. A milliomos írásba foglalt ígéretet tett, hogy ötven lejt fizet a leánynak, ha tényleg urileány. A bemutatkozás megtörtént és a milliomos le is fizette a pénzt, de csakhamar rájött, hogy a hölgyike a helybéli kabaré egyik tagja, aki jól játszott a „ártatlant”. A milliomos visszakövetelte pénzét, azonban a hölgyike nem volt hajlandó ilyesfajta könnyelműségre. Az ügynek valószínűleg a bíróságon lesznek következményei, mert a milliomos szegényében csalásért ellátást indít a szendén píruló hölgy ellen.

Veszélyben a Hegyalja bortermése

(A magas boradó következménye.)

A hegyaljai szőlőbirtokok ezidei termését komoly veszedelem fenyegeti, amely halaszthatatlanul sürgős orvoslást kíván. A bor ára ugyanis a jelenlegi magas boradó következtében mindeztideig nem tudott kialakulni, aminek következtében a szőlőtulajdonosok képtelenek voltak tudni boraikon és most a nagyszerűen virágzó arad-hegyaljai szőlőterületek, amennyiben gyors hatósági intézkedés nem könnyít a viszonyokon, tavasszal minden bizonnyal megmunkálatlanul maradna. A szőlőtulajdonosok mindaddig, amíg a jelenlegi 1 leus boradó érvényben van, nem tudják eladni boraikat és így a szőlőterületek megmunkálásához szükséges pénzüsszetre sem tudnak szert tenni. A jövő évi termést illetően pedig nagy baj, hogy a birtokosok a szőlőterületek megművelésének legfontosabb kellékével, a kőbányai trágyával ezuttal sem rendelkeznek s a Neuman-uradalom kiváló állattenyésztete is feloszlott és így a szőlőtulajdonosok kénytelenek lesznek azt a sokkal gyengébb hatású rézgáliccal: a raffiával pótolni. Köz tudomásu, hogy a tavalyi termés még az utóbbi évek átlagtermésénél is jóval gyengébb volt, pedig a rendkívül minimális borkereslet

mellett az aradmegyei ezévi gyenge termésnek nagyon kevés vevője akadt. A literenként 3—4 leiert kívánt hegyaljai bornál így maga az adó az összeg 25—30 százalékát teszi ki, ami szokatlanul magas szám.

A hegyaljai bor jelenlegi piaca pedig csak Erdély és kis részben Románia területére szorítkozik, de az utóbbi hónapok súlyos és költséges viszonyai mellett még a belföldi szállítás is rendkívül nagy akadályokba ütközött. Az aradmegyei szőlőterületek legutóbbi termésének eredménye 180,000—200,000 hektoliter bor volt s ennek a kvantumnak a legnagyobb része, mintegy 120,000 hektoliter elszállítatlanul fekszik s mai napig nem került fogyasztás alá. Az ausztriai nagy borpiacon így most Magyarország látja el borral s az erdélyi bor a külföldi teherforgalom normális megindulása után is csak akkor lesz versenyképes az elsőrendű minőségű és jóval olcsóbb magyarországi borral szemben, amelynek literjét Bécsben 36—38 koronáért árulják, ha a pénzügyi hatóságok sürgősen leszállítják a bor adóját és megszüntetik egyúttal a literenként számított 1 leies kiviteli illetéket is.

Nyomdásztrájk Budapest.

BUDAPEST. A magyar főváros nyomdászai bérmozgalmat indítottak és beszüntették a munkát. A bérmozgalmat folytán a déli lapok már nem jelentek meg.

BUDAPEST. A kormány elhatározta, hogy a nyomdásztrájk tartama alatt *Esti Hírek* és *Reggeli Hírek* című négy oldalas lapot ad ki, amelyet a Pallas-nyomdában keresztényszocialista munkások és műegyetemi hallgatók állítanak elő. A lapot az összes budapesti lapok előfizetőinek megküldik, de utcai eladásra nem vizsgál. A munkások és munkaadók között megindultak a tárgyalások. A főnökök részben hajlandók teljesíteni a munkások követeléseit.

BUDAPEST. Hétfőn reggel megkezdődött az általános nyomdásztrájk. Valamennyi nyomdában és újságüzemben megállott a munka. A nyomdászok úgy az újságvállalatoknál, mint a könyvnyomdáknál nappali munkáért heti 300 korona, éjszakai munkáért heti 350 korona bérjavítást kérnek, a segédmunkások pedig 200, illetve 250 koronát. A minimális munkabér a szedők részére heti 1050 korona volna. A kormány kiadásában megjelenő két lapot a lapkiadók szindikátusának hozzájárulásával mint közös lapot adja ki. A főnökegyesület átlag 20 százalékos béremelést ajánlott fel.

Betörő-banda.

Vakmerő betörést követtek el tegnap este a *Horn-nővérek* sütődetulajdonosok Bercsényi-utca 27. szám alatt levő lakásán. *Horn-nővérek* üzletzárás után éppen vacsorához ültek, amikor az ajtó nagy robajjal kinyílt és négy rongyos ruházatu fiatalember rontott be a szobába. Az egyik revolvért rántott elő és lelövéllel fenyegette őket, hogyha pénzüket és egyéb értéktárgyaikat át nem adják. Mikor a két leány kiáltozni kezdett, a rablók rájuk rohantak és be akarták tömni a szájukat. A nagy lármára az udvarban figyelmesek lettek s benyitottak a szobába, mire a betörők elmenekültek. Este fél 8 órakor adták tudomására a *Rasztig*-csoportnak a vakmerő betörést. A helyszínen *Tódor Miklós* bünyügyi osztályfőnök és a *Rasztig*-csoport egyik detektívje jelent meg, akik rögtön hozzáfogtak a vakmerő tettesek kézrekerítéséhez. A leírás nyomán egy tolvajtanyán a tettesek közül négyet sikerült elfogni, névszerint *Dávid Ernő*, *László Gyulát*, *Nagy Istvánt* és *Vekerle Józsefet*. Azonnal beszállították őket a rendőrségre, ahol eleinte tagadták bűnüket, de később mindent bevallottak. Megnevezték ötödik társukat, *Béliné Istvánt* is, aki az utcán vigyázott s akit reggel szintén sikerült elfogni. A tetteseket a rendőrségen tartják. Alapos a gyanu, hogy

több büntény terhel lelkülmere-tüket.

LEGUJABB.

(A magyar kormányának nincs többsége.)

BUDAPEST. *Hegyesháim* Lajos magyar kereskedelmi miniszter győri választói előtt beszámolót mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy nagy baj az országra az, hogy a keresztény nemzeti egyesülés pártja és a kisgazdapárt majdnem egyenlő számmal kerültek a parlamentbe s így a kormány egyikre sem támaszkodhatik. A kizárólagosan koalíciós kormányok rövidéletűek voltak, pedig a kormányzatban stabilitásra van szükség. A nemzetgyűlés eddig 41 nagy horderejű törvényt alkotott. Az országra nézve a legfontosabb a pénzügyek rendezése és az alkotó munka megindítása.

(Sapléha Bucuresztiben.)

BUCURESTI. *Sapléha* herceg lengyel külügyminiszter Bucuresztibe érkezett, ahol meg fogja kötni a román-lengyel politikai és katonai megegyezést.

(Harminc év.)

PÁRIS. Az *Echo de Paris* jelentése szerint a londoni értekezlet előkészítő megbeszélésének utolsó szakában módosítást javasolnak olyan irányban, hogy a németek ne 42 évig, hanem csak 30 évig fizessenek és ily módon a fizetendő végösszeg is kisebb lenne.

MILANO. A *Corriere della Sera* londoni tudósítója írja: *Briandnak* eltökélt szándéka a frankfurti katonai séta. A francia miniszterelnök azzal a megbízással ment Londonba, hogy ragasszkodjék a Párisban megállapított összeghez és ebből egy fillért se engedjen. *Briand* nagyon jól tudja, hogy az engedékenység bukását okozná és hogy *Poincaré* kész arra, hogy átvegye a miniszterelnökséget.

(A georgiai helyzet.)

PÁRIS. A georgiai delegáció közli ama konstantinápolyi távirattal szemben, hogy Tiflisz a bolsevisták kezébe került, hogy megállapítható, miszerint Georgia fővárosa a georgiai csapatok kezében van és a többi frontokon is kedvező a helyzet.

VARSÓ. A kronstadti zendülő matrózok három népbiztost agyonlőttek és a pétervári táviróhiyatalt felrobbantották.

Csak keresztény politika. Budapest. Az egyesült keresztény nemzeti liga gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök vezetésével első közgyűlését tartotta. Gróf Teleki beszédében hangoztatta, hogy Magyarország történelmének csak keresztény erkölcsben és nemzeti alapon lehet továbbépíteni. Kijelentette, hogy az állampolgárokat erre kell nevelni. Utána még többen felszóltak és hangoztatták a keresztény nemzeti irányzat teljes kiépítésének szükségességét.

Fivér és nővér.

Ma csupa apróbb ügyeket tárgyalt az aradi törvényszék Bittó József táblabíró tanácsa. Érdekebb eset volt a következő: Vékony Vazul 1919. januárjában Sztojku néval együtt revolverrel megsebesítette a fején és a kezén Rajku Györgyöt. Az ügyvészség szándékos emberölés kísérletének büntetvével vádolta Vékonyt, nővérét Stojkunét pedig szándékos emberölés kísérletében való részességgel. A tanak egyértelműen azt vallotta, hogy a kérdéses napon Vékony nővérénél aludt és az ablakok alatt a késő éjjeli órákban megjelent Rajku György 24 esztendőes asztalos és bevverte az ablakot. Vékony csupa félelemből lött Rajku után. A bíróság rövid tanácskozás után elrendelte a vádlott katonai irattainak beszerzését, mert ha tényleges katona volt tetteinek elkövetésekor, akkor a katonai amnestia-rendelet rá is vonatkozik.

Nordau — kommunista?

PARIS. Leon Daudet néhány hetes pihenés után most egy új teleplezéssel örvendeztet meg az Action Française olvasóközönségét. Vezércikkét ír Max Nordauról, akit egyrészt azzal vádol meg, hogy franciaellenes és németbarát propagandát folytat, másrészt a háború befejeztével vissza térhetett Párisba; másrészt pedig közvetít az összeköttetést a német és francia kommunisták között és kommunistáknak elveket propagál. Nem is szólva arról, hogy Nordau Spanyolországban szoros kapcsolatot tartott fejn kontumakam hálálraítelt francia hazaárulokkal. Nordau, a Budapestről Párisba származott német publicista tudvalevőleg nagyon divatos, nagyon szellemes és nagyon sebecsély szociológiai irányú könyveivel tette nevét rendkívül népszerűvé a múltban, a múlt század nyolevanyas és kilencvenes éveinek folyamán. Könyveinek sikere elött, mint fogorvos kereste meg kenyerét Párisban, mely foglalkozással azután sem hagyott fel. Noha a háború kitörésének időpontjában Nordau már több, mint egy emberöltő óta volt párisi lakos, az internálás elől menekülnie kellett Franciaországból s így a háború éveit Madridban töltötte el. — Németországban rossz néven vették, hogy Nordau passzive és semleges viselkedett a háború idejében; állítólag azért, mert Párisban akarta eltölteni életének utolsó éveit. Ez a semleges magatartás lehetővé tette azt, hogy néhány hónappal a fegyverszünet megkötése után újból visszatérhesen második hazájába, azonban Daudet éles szemét nem tévesztette meg Nordau magatartása. Nordau volt az első egyike, aki nagy európai veszedelemnek hirdette már három évvel ezelőtt a bolsevista forradalom pétervári győzelmét és azóta is keresztez hadjáratot hirdet cikkeiben a bolsevismus ellen. A kitűnő Leon Daudet szemében valószínűleg ez is súlyos terhelő bizonyítéknak számt, hiszen egészen világos, hogy Nordau csak azért fejt ki bolsevistellenes propagandát, hogy ezzel teleplezhesse kommunista agitációját. Hiába! Daudet nem hagyja magát megtéveszteni.

HIREK.

— **Lemondanak a liberálisok.** Bucaresti. A liberális párt határozatot hozott, hogy amennyiben a kamara Duka mandátumát megsemmisíti, az összes liberális képviselők lemondanak a mandátumokról. A kamarában ugyanis javaslatot terjesztettek be Duka mandátumának megsemmisítésére.

— **A miniszterbuktató.** Budapest. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén az állami italmérségi jövedékről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Henczer István és Erek Károly felszólalása után Hegedűs Lóránt pénzügyminiszter válaszolt, Erek azt hiszi — mondotta többek között — hogy ő maga buktatta meg báró Korányi volt pénzügyminisztert és most az összes pénzügyminiszterek megbuktatására törekszik. Ahhoz hozzájárul, hogy a törvényjavaslatokon kisebb módosításokat eszközöljenek.

— **Katonai előléptetések.** Bucaresti. A Monitorul Oficial legnapján száma rendelkezett közöl, amely szerint az 1920. évi április 1-ét rangsorral bíró összes főhadnagyok kapitányokká, a hadnagyok pedig főhadnagyokká léptetettek elő.

— **Szemző Gyula párbaja.** Budapest. Szemző Gyula volt bácskai főispán és Léderer Ernő bécsi gyáros között pisztolypárbaj volt, amely sebesség nélkül végződött. A párbajra az adott okot, hogy Szemző a bécsi gyárost az ismeretes kártyaafférből kifolyólag a Royal éttermében inzultálta.

— **Választás Párisban.** Páris. A párisi második városi választókerületben tartott kamarai pótválasztásokon a köztársasági és szociális unió 47.000, a kommunisták 32.000, a független szociálisok 37.000 a forradalmi szociálisok 12.000 szavazatot kaptak. A szavazatok szélforgácsolása következtében a kerületben pótválasztás lesz.

— **Flume — Szerbiába.** Laibach. A jugoszláv hatóságok szombaton átvették az olaszoktól a rapali szerződés értelmében kiirtandó lerületet Flume városával együtt. Dalmácia határát a legközelebb összeülő konferencia állapítja meg.

— **Arad városi menetjegyiroda.** (Bulv. Reg. Maria) küld naponta futart Bucarestbe. Mindennemű ügynöki teendők elintézését, uti-velel látalmazását, stb. felelősség mellett vállalja.

— **A csomagforgalom.** Bulzan Avram, az aradi postahivatal főnöke a következőket közli: Ertesítem a közönséget, hogy az oradon-mareti posta- és távirat-igazgatóság 2353. számú rendelete szerint a belvárosi forgalomban a mai naptól kezdve gyógyszeresek, drogisták és könyvkereskedők naponként legfeljebb 15 csomagot ha terjedelmesekek, csak tíz darabot — gyárosok és a többi kereskedők naponként tíz csomagot, a terjedelmesekekből ötöt adhatnak fel. A szállító-leveleket, minthogy azok pénzügyi értékek, a feladók a trafikokban szerezzék be, ugyancsak az azokra ragasztandó 25 banis statisztikai bélyeget is. A csomagokat a feladás előtt a pályaudvaron működő cenzurhivatalnál cenzurálni kell.

— **Repatriálás.** A repatriáló hivatal felhívja mindazokat, akik a március 5-én induló repatriáló vonatra jelentkeztek, hogy utlevelüket haladéktalanul váltásuk ki, mert ellenkező esetben azok érvényüket veszítik s a repatriáltnak saját költségükön kell elutazniuk.

— **Orvosi hír.** Dr. Krepil János, Berlinben végzett fogorvos, ki a háború alatt a VII. és XVI. hadtestek fogorvosi ambulatóriumában mint vezető főorvos működött, rendelését néhai dr. Barra Gyula műtermében Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 20. alatt megkezdte.

— **A sorozás.** Tegnap kezdődött meg Aradon a 21 évesek sorozása. A sorozási lajstrom szerint összesen 240 egyenack kellett volna jelentkeznie, azonban csak 72 hadköteles jelentkezett. A megjelentek közül csak három állásköteles volt alkalmatlan.

— **Vívóverseny.** A Gloria sportklub március hó 13-án a Fehér Kereszt nagytermében egyéni kard- és törvívóversenyt rendez, amelyen a rendező egyeslet tagjain kívül az összes aradi sportegyletek és a helyőrség tisztjei is részt vesznek. A verseny nyertesét a klub igen szép díjakkal fogja kitüntetni. A délelőtti versenyt délután 5 órai kezdettel vívóakadémia fogja követni, amelyen Pellegrini timisoarai (temesvári) vívómester több jeles tanítvánnyal vesz részt. Sportkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek a verseny elé.

— **Ne felejtse el, hogy értékes és olcsó műtárgyakat csak a Képző- és Iparművészeti Szalonban vásárolhat.** Vételkötelezettség nélkül megtekinthető a kiállítás a kultúrpalota kistermében.

— **A „Szépasszony Naplójából” szenzációs részletet közöl az „Aradi Fáklya” csütörtökön megjelenő száma!**

— **Helyreállítás.** A napokban megírtuk, hogy Ujaradon egy multság alkalmával késelés történt. Most arról értesülünk bennünket, hogy a verekedést nem az önképző ifjusági egyesület helyiségében történt, hanem az ifjusági paraszlegyesületben volt.

— **Korcsmai verekezés.** Ágyaról jelentik, hogy a múlt hó 23-án Vékony János egy korcsmai verekezés alkalmával megölte Szibiczky Gyulát. Sommer Nándor vizsgálóbíró és dr. Bradán Alhanáz megyei főorvos kiutaztak a helyszínére, hogy a hullát felboncolhassák.

Az éhség országútja.

LONDON. A Times pekingsi levezetője hajmeresztő jeleneteket közöl arról az éhségtragédiáról, a mely most Kína egyes részein lejátsszódik. Az újságíró többek között ezeket írja: Százszázalékosan vonulnak Santung, Tschili és Hovvar tartományokból Mongoliába, Sanzizbe és Mandzsu országba a félmeztelen kiéhezett alakok. Családosul vándorolnak, kergetve attól a forró vágtyót, hogy valami ennivalót találjanak. Az éhezőknek ez a népvándorlása megrendítő, tragikus képeket vetít elénk. Minden pillanatban a földre zuhan egy-egy vándor asszony s minthogy annyi ereje sincs, hogy felkeljen, ott pusztul az országúton. Az éhség országútján mint mértődjelző kövek asszonyok holttestei hevernek. A gyermekek ott halnak meg anyjuk mellett, vagy pedig eladják őket. A kínaiak igyekeznek Mandzsuország éjszakai részébe, ahol még elegendő gabonakészletek vannak. Ama kevesek azonban, akik elég szerencsések, hogy Sanzit vagy Mongolország belső részét elérhessék csöbörből vederbe kerülnek és kénytelenek visszatérni hazájukba, a legtöbbször mint üldözött menekültek, akiknek szigorúan megtiltották, hogy a vasutat használják. Így, naponta számos kétségbeesett ember leli halálát a vonatok kerekei alatt, mert a teljes sebességgel rohanó vonatokra fel akar nak kapaszkodni. A menekülteket

gyámolító kormányhivatalnokok borzalmas eseteket mondanak el. Egy anya halálra fáradtan egy utkanyarulatnál leült. Amikor férje, aki csak néhány pere mulva vette észre, hogy a felesége elmaradt, visszament, hogy a feleségét megkeresse, a szerencsétlen holttestét egy fára akasztva találta. A fájdalomtól esztét vesztve megölte gyermekeit, azután maga is felakasztotta magát.

Csók az étteremben.

PARIS. A francia fővárosban mostanában sokat beszélnek a következő afférról. Az egyik étterem tulajdonosa észrevette, hogy helyiségének egyik sarkjában egy szerelmes pár turbékol és csókolt. Az étterem tulajdonosa — bár verbeli párisi volt — nem tartotta sikkesnek és megengedhetőnek ezt a dolgot és nyomban kiutasította üzletéből a párocskát, amely azonban azon a véleményen volt, hogy fogszentebb emberi jogát megsértették és ezért beperelte az étterem tulajdonosát. A dolog csakhamar az újságírók fülébe jutott, akik az érdekes afférról számottevő egyenisegek véleményét kérték ki. A legkülönbözőbb ügyvédek nyilatkoztak, de a legnagyobb érdeklődésre Duwálnak, az ismert párisi étterem tulajdonosának véleménye tarthat számot. Duwal ugyanis dezavualta kollegáját és kijelentette, hogy a szerelmes párnak alapos oka volt, hogy fellépjön a vendéglő ellen, amiért ily osakély és mégis kedves kisállítás miatt helyiségéből kiutasították a párocskát. Ő maga, ha vele történne ilyesmi, soha se nem tevé lábat a barátságosan étterembe. A párocska egy csók miatt legalább néhány órára szomszédok hírességre tett szert. A párisi szerelmes párnak ajkkal érintett kérdése más országok szakértőit is foglalkoztatja. Legjellemzőbb az egyes nemzetek ellenkező véleményére a hollandi Nieuwe Courant álláspontja. A hollandi újság a következőket írja: „A hét végén különösen annyi párocskát lehet az asztalok körül látni, mint a hány száz van. A párok az egész estét haláles ocsóndban töltik el, egymásból kezdek ülni egymás mellett, mint madarak a kalitkában. Ezt a mély séges halgatást csak a második pohár bor megrendelése töri meg. A napokban egy étteremben ültem és teljesen elment az étvágyam néhány párocskának látára, akik meleg vonalmukat lassú felüvő módon nyilvánították és csak nem tudtak különbséget tenni étterem és mozi között. De úgy gondolom, hogy egy kis csókocska miatt kevesebb lármát kellett csapni, mint a pohár bor mellett órákig hallgatagou való ülés miatt”. A párisi csókügyben legközelebb a bíróság fog dönteni.

Antiszemitizmus Palesztinában.

A bécsi Morgenzeitungnak jelentik Palesztinából: Palesztinában létezik egy város, ahol a zsidók nem telepedhetnek le s ahonnan a zsidókat néhány év múlva kiutasítják, ha véletlenül eszükbe jut, hogy oda utazzanak. Ez a hely nem Jeruzsálem szent negyede, nem is Nazareth vagy Betlehem, hanem a Samariában levő Nábüüs nevű tiszta arab város, amelynek gazdag szappangyárosai félnek a zsidó konkurenciától. Rá bírták a zsidógyűlölő városi tanácsot s az angol kormányzót, hogy a szép város kapuit a zsidók elől zárják be. Amikor nemrég dr. Krinsky asszonyt, a neves zsidó orvosnőt a városba hívták, a rendőrség oly kellemetlenségeket okozott neki, hogy kénytelen volt elutazni. Az orvosnő panaszt emelt az országos kormánynál s most igen valószínű, hogy Izrael földjéről el fog tűnni ez a középkori maradvány. Érdekes, hogy az ósrégi számaritanusok 300 lelket számláló hitközsége zavartalanul él a városban, bár minden tekintetben a zsidó vallás rítusai szerint él.

Minden eladó.

(Perzsaszőnyeg hater, uriszoba 24 ezer korona.)

Bécs vergődéséről már sokat írtak a publicisztika lira hangján, alig akad államférfi, aki ennek a haldokló városnak ne üzent volna néhány platonikus kondoleáló irázist. Mindezeknél azonban sokkal világosabban tájékoztat bennünket Bécs mai sorsáról a *Neues Wiener Journal*-ban megjelent híradás, amelyből a következőket olvashatni: Egy előkelő háztartás feloszlik és butorait és perzsaszőnyeget aukción kiárusítja. Az egyes darabok árai osztrák koronában a következőképen sorakoznak fel: Perzsa szőnyeg 6000, Bergamo szőnyeg 10.000, perzsaszőnyeg 48.000. Egy mahagoni uriszoba 28.000, egy Biedermayer garnitúra 12.000, ebédlőszter segyem ernyővel 2000, olasz renatszance ebédlő tiz székkal 18.000, hálószoba 10.000, szalonberendezés 18000, Biedermayer álló óra 1800, porcellán szerviz arany szelével 4000, dohányzó börgarnitúrával 18.000 korona. Ezek az árak, amelyek a mi fogalmaink és valutánk szerint hallatlanul alacsonyak, szomorú világot vetnek az összeomlott existenciák kétségbeesésére, amelyel régi, féltett kincseiket potom áron, a piacra dobják. Kicsinyben ez az egész város, amely muzeumait is úgy kiárusította az amerikai milliárdosoknak, mint ahogy a bécsi arisztokrata most családi butorainak, ágának, szőnyegeknek árverésére invitálja a sibereket.

Megegyeztek Müller Károly örökösével.

Körülbelül négy év óta húzódó hagyatéki pör ért má véget az aradi bíróságnál. Müller Károly, Aradváros volt képviselője, aki 1917-ben hunyt el, vagyonának általános örökösévé Varjassy Ilonkát tette meg, kikötötte azonban végrendeletében, hogy körülbelül 2 millió korona értékű hagyatékából 100.000 koronát ki kell hasítani: az összeget az Aradi Első Takarékpénztárhoz kell juttatni, hogy a bank Müller Károly nevére jótékonycélu alapítványt tegyen. Az volt a hiedelem, hogy a dúsgazdag Müller Károlynak nem voltak közelebbi rokonai. Később éppen az *Aradi Közlöny* írta meg, hogy szegényes körülmények között csendes visszavonultságban él Aradon egy Müller Erzsébet

Julia nevű asszony, aki Müller Károly másodunokanővére. Müller Erzsébet Juliát akkoriban nyilatkozott az Aradi Közlönynek és kijelentette, hogy perrel fogja meg támadni nagybátyja végrendeletét. Meg is bizta dr. Zeiner Gusztáv aradi ügyvédet, hogy támadja meg a végrendeletet és kérjen zárlatot a hagyatékra. A bíróság a zárlatot el is rendelte s a pör körülbelül négy évig húzódott. A mai hagyatéki tárgyaláson a Müller Károly végrendelete ellen támasztott pör békés uton elintézését nyert, amennyiben a perbeli ellenfelek megegyeztek s így Müller Erzsébet Julia, néhai Müller Károly rokona megkapta a most már nagy összeget kitevő hagyatékából az őt megillető részt.

Közgazdaság.

Amerikai pénz.

Budapest. Hír szerint Hego-düs Lóránt magyar pénzügyminiszter előzetes megállapodást létesített egy előkelő amerikai bankházzal, amely elsőbbségi jogot kap meghatározott időre a Magyar Jegybank pénzügyi felállítására. Az amerikai bankház igénybe fogja venni az amerikai magyarság áldozatkészségét, aminek jelentős szerepe lesz az önálló jegybank megoldásában. Valószínű, hogy az előzetes tárgyalások hamarosan véget érnek. Ez esetben az amerikai bankház opciót kap a magyar jegybank megteremtésére.

A valutapiac.

Arad, március 1. Dollár 73,5, márka 1,24. — Timisoara (Temesvár), március 1. Dollár 73,5, márka 1,24 — Budapest, február 28. Angol font 1830—1920, szokol 605—625, dollár 495—510, francia frank 3375—3615, márka 790—810, lira 1810—1840, osztrák korona 68—72, rubel 195—210, leu 605—625, svájci frank 8180—8500, korona- és frankdinár 1125—1165, lengyel márka 53—57, léva — — — Bécs, febr. 28. Márka 1150, leu 938, lira 2620, francia frank 5150, svájci frank 11950, dollár 722, rubel 312, szokol 892, angol font 2800, dinár 1880, magyar bankjegy 143, lengyel márka 79,5. — Zürich, február 28. Berlin 962,5, Milano 2195, Prága 750, Budapest 117,5, Bécs 127, London 2339, Páris 4315, Zágráb 400, Bucuresti 800, Newyork 605,5, osztrák lebeljegyzett korona 90, Varsó 66.

Castiglioni a Forestaról.

BUDAPEST. Románia legnagyobb faipari vállalatáról, a Forestáról, a cég főnöke, Castiglioni Camillo, a következőképen nyilatkozott: — Mindenki, aki a társaság tulajdonát képező famennyiséget csak megközelítőleg is ismeri, tudja, hogy a Foresta komoly alakulás és tökéletesen egészséges. Ha eddig nem szállíthatunk és nem exportálhatunk oly nagy mennyiségeket, mint azt kívánunk, úgy ez egyedül és kizárólag a Romániában uralkodó rettenetes szállítási válságra vezethető vissza, amely az ország egész levékenységet a legmészebb módon korlátozza. A vállalat üzemei

mintaszerűen működnek, a kész- és félkész áruk mennyisége igen nagy. — A vezetés tekintetében — minthogy Főnagynak nem bírta magát elhatározni arra, hogy az ügyvitelt Milanóban átvegye — az iránt történt megegyezés, hogy Gross Béla áll a milánói központ élére, míg dr. Goldfinger Oszkár technikai tapasztalatait mint adminisztrateur délégué bocsátotta a társaság rendelkezésére. Most Romániában tartózkodik, ahol személyesen ellenőrzi a Foresta üzemeit. A Foresta vezetőségét illető erőszakos változtatásokról sohasem volt szó és ilyenek a jövőben sem várhatók.

— A városok gabonája nem foglalkozható le. Bucurest. Averescu miniszterelnök elrendelte, hogy a városi hatóságok által kenyér céljaira vásárolt gabona nem foglalkozható le a hadsereg részére sem.

— Budapesti értéktőzsde. Budapest, február 28. Az értéktőzsdén a következő fontosabb kurzusok alakultak ki: Magyar Hitel 1820, Osztrák Hitel 1040, Angol—Magyar Bank 890, Leszámitoló bank 805, Salgótarjáni 7450, Rimamurányi 3690, Államvasut 4125, Jelzálog és Hitelbank 455, Földhitelintézet 3875, Kereskedelmi Bank —, Viktoriamalom 9800, Beosini 6200, Általános Közszénbánya 9100, Ganz Danubius 2200, Ganz Villamossági 4700, Schlick Nicholson 1315, Cukoripar 18700, Nasici 15250, Urikányi 5600, Weitzer waggongyár 6200, Országos Fabank 2540, Rézbányai 5030, Slavonia 3900, Zabolai 3850, Neuschloss—Lichtig 1640.

Mozl.

A mozgóképszínházak műsora. Március 2-án az Apollóban: Az örvény. Társadalmi dráma. — Az Urániában: Tamás urfi kalandjai. Mark Twain vígjátéka.

— Feltalálták a beszélő filmet. London. Even Bergland, svéd mérnök feltalálta a beszélő filmet, amelyeknél a képek és beszéd teljesen megegyeznek. — Tamás urfi kalandjai. Mark Twain regénye az Urániában. A gyermeklélek egyik legélesebb szemü megfigyelője mond'el egy pompás gyermektörténetet ebben a szellemes regényében. A tavasz sugárzik a filmről, a lélek felszabadulásának határtalan csapongásain szárnyal. Tamás urfi fantáziájában kiszínezett kalandjai után. Mark Twain ötletessége rágyogóan érvényesül a regényében, amelynek főszerepét egy igen tehetséges

gyerekszínész játssza. A megkapóan kedves filmel még szerdán és csütörtökön mutatja be az Uránia.

* Hugó Viktor regénye az Apollóban. A francia irodalom két szellemóriása: Hugó Viktor és Barbusse mérte össze erejét az élet legmélyebb problémájának: a szerelem meztelen szépségeinek és igazságainak feltárásában. Hugó Viktor művét. Az örvényt az egész kulturvilág ismeri s talán épp ezért kétszeresen értékes a regény nyomán készült művészi film, melyet legnagyobbat be az Apolló színház. A megrázóan szép film története a hus és a lélek égő poklába vezet, ahol örök tűzben égnek a bűnös lelkek, de ahonnan kivezető út is van a megtisztuláshoz, a lelki szenvedések tisztítóüzén keresztül.

Judex. Mint már jeleztük az Apolló színház pénteken mutatja be Judex első fejezetét. Már is oly páratlan érdeklődés nyilatkozott meg e hatalmas bűnügyi szenzáció iránt, hogy az igazgatóság elhatározta, az Apollóval párhuzamosan az Urániában is műsorra tűzi a csodás filmet. Az Uránia vasárnap kezd Judex bemutatását. — A félreértések elkerülése végett közöljük, hogy az Apolló irodájában csak mind a hat előadásra szóló szériát lehet előre megváltani, míg az egyes előadások csak az Apolló színház pénztára ad ki jegyeket.

Franciaország új marsalljai.

BUCURESTI. A francia kormány kinevezte a francia hadsereg három új marsallját. A francia főbörnökök közül számosan kinaradtak olyanok, akik a díszes pozíciót a háboruban folytatott dicsőséges szolgálatuk után megérdemelték. A kitüntetett kinevezésben Fayole, Lyantey és Franchet d'Esperey generálisok részesültek. Fayole marsall Petain tábornok hadseregében a háború első két évében egy divízió parancsnoka volt. 1916-ban ő vezette a Somme elleni offenzívát, majd Olaszországba került. Lyantey marsall egész működése Marokkóra szorítkozik, de ott annál nagyobb mértékben vált hasznára Franciaország érdekeinek. Tudományos munkái révén az Akadémia tagja már tíz éve. Franchet d'Esperey marsall 1914-ben az első hadsereg parancsnoka volt. Ő vezette a reimsi defenzívát. Később Sarraül generális helyét vette át a keletre küldött csapatok élén. Ő szervezte a szertehullott szerb hadsereget s tízenöt nappal a balkáni offenzíva megindítása után Belgrádban, már a fegyverszünetről tárgyalt. Az új marsall a francia megszállás alatt Aradon is járt.

Szerkesztői üzenet

T. S. Borosbes. A járásbírósg döntése ellen felebezhet a törvényszékhez. Legjobb, ha ügyvédet fogad. A kifüritendő lakásának elreklvirálását okvetlenül kérheti az aradi lakásbizottság után.

Háztartásbeli alkalmazott. Levelét nem közölhetjük. A beküldött pénzt a kiadóhivatal pénztáránál átveheti.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF

felel.

CSÜTÖRTÖKÖN mutatkozik be a Modern Kabaré új társulata SZENZACIÓS MŰSORRAL

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Es apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséi ára 75 bani.

Vastagabb betűkkel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Levelezés.

"LOLÁNAK" levele van, kérem átvenni. 838

ELHANYAGOLT uriaszony megismerkedne diszkréció mellett igazi gentlemannel. Csak teljes címre válaszolok "Ébredés" jellegre a kiadóba. 819

Alkalmazás.

FEHÉRNEMŰ JAVITÁST és harisnya stoppolást vállalok. Cs. I. Tökölly Imre-utca 32. 839

FEHÉRNEMŰ javítást vállalok. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10462

DEUTSCHES FRAÜLEIN mit guten Zeugnisse wird zu 2 Kinder gesucht. Adresse in Administration. 830

JOBB LEÁNY bejárónőnek ajánlkozik. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10461

EGY jó házból való leány két gyermek mellé azonnal felvétetik. Bővebbet Popoviciu C. F. R. raktárfőnöknel Arad, pályaudvar. 817

JÓ mosónő vasalónő házakhoz ajánlkozik 15 lei koszt nélkül. Megkeresése Bozsidiáréknál, Thökölly-ház Bocskay-tér 3. 820

FESTÉK fűszer, csemege szakmában teljesen jártas idősebb kereskedősegéd alkalmazást keres. Szíves megkeresést kér Boross Béla. Variassy József-utca 5. 828

Lakás.

LAKÁSOMAT kiadnám kisebb családnak (gazdálkodásra alkalmas). Címeket a lap kiadójaiba kérek. 815

BANKTISZTVESELO 15-ére teljes ellátással, esetleg anélkül, lehetőleg különbejárattal bútorozott szobát keres. Cím a kiadóban. 818

SÜRGŐSEN átadom Bathiányi-utcai bútorozott szobám. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10461

Vétel és eladás.

EGY JOHANGU CIMBALOM eladó. Strada Aurél Vlaicu (Hindenburg-ut) 21. szám, Parkasné 841

BENZIN cséplőgarnitúra. 6 HP., eladó Mészárosnál, Calea Saguna (Variassy Lajos-utca) 104. 10461

ELELMISZER üzlet, egy esztergapad, gyalupadok és szerszámok eladó. Strada Virginia Hotorán (Erzsébet-utca) 6. 822

VILÁGOS HÁLÓSZOBA bútor eladó Vécsey-utca 4. ajtó 3. 826

Figyelem! Figyelem!

Ha igazán olesó, száraz és jó tűzifát

akar vásárolni, forduljon az újból megnyitott

Erzsébetvárosi Tűzifa Telep-hez,

ahol elsőrendű bükkhasáb tűzifa ölenként, fűrészelve, aprítva, bármilyen mennyiségben, a lehető legolcsóbb áron kapható.

Pontoskiszolgálás! Nagy ölek

Kívánságra házhoz szállítás.

Panián Györgyné

fakereskedő, Purgly Lajosné (Demeter)-utca 118-120. szám alatt. 840

FIATAL SEGÉDET

vegyes áru szakmából román nyelv ismerettel felvezet. 824

F. RIEDL

Arad, Piata A. Ianou (Szabadság-tér) 10.

Buffet bérbeadás

a Török Gábor-utca végén levő sporttelep buffetje 10461 bérbeadó. Folyvilágosítások Csánádi palota, II. em., 10. sz. szobában.

Eladó

egy elsőrangú igás kocsis 25-30 mázsa hordképesség, továbbá 1 pár igás szerszám. 835

Klein Elemér,

Radnai-ut 4. szám.

Értesítés.

Van szerencsém t. üzletfeleimet értesíteni, hogy cégtársam, Scharstein Jakab ur (Scharstein & Co. cég Asztalos Sándor-utca) vállalatomból barátságos uton kilépett és azt a mai naptól kezdve, saját nevem alatt a régi helyen folytatom.

Finkelstein József.

Kereskedők figyelmébe!

Már megnyitott

„Mercedes“-vegyipar

nagybani raktára. Boulevardul Regele Ferdinánd I. (József főherceg-ut) 6. sz. alatt, ahol mindenféle vegyszert cikkek, ugymint: kéktőz tonta, borszir, kocsikénőcs, ruhafesték, bélyegzőfesték, tojásfesték, lúgpor, mosó és pipere-szappan, stb. eredeti gyári áron kaphatók. 10459

E K E K E T,

KUKORICAVETŐGÉPEKET, EXSTIRPATOROKAT, stb. DRÓTSZEGEKET, KASZÁKAT, LÁNCOKAT, SZÖLLŐPERMETEZŐKET, stb.

RÉZGÁLICOT, KÉNPORT, GUMMITÖMLŐKET, stb. MINDENNEMŰ MŰSZAKI CIKKEKET, GÉPOLAJOKAT, stb.

raktárról azonnal szállít nagyban és kicsinyben az

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya

SIBIU (Nagyszében), Salzgasse 22., valamint annak fiókja: Segesvár, Baiergasse 47. és főlerakata: Hann és Társa R.-T. Cluj (Kolozsvár), Heitai-u. 3. 184

ÉRTESÍTÉS!

Ugy a n. é. közönség mint nagyra-becsült pártfogóim szíves tudomására adom, hogy a Strada Bratlanu (Weitzer-utca) 2. sz. alatt levő Himler si Fischer-éle fehérmű üzletet a mai naptól kezdve személyesen tovább vezetem. Főtevékenységem mint a multban, úgy a jövőben is mindenkor az leendő, hogy izléses munka, szolid és pontos kiszolgálás által nagybecsű megrendelőim megelégedését kiérdemeljem. 10462

További szíves pártfogást kér:

Fischer Mariška.

Legújabb divatu férfi és női kalapok

nagy raktára 785

JOAN FISCHER-nél

Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. sz. Ugyanott férfi és női kalapok átalakítása gyorsan és jutányosan eszközöltetik.

Bel- és külföldi különlegességek érkeztek.

George Wajdits

„Jésus Szíve“ gyógyszerára Boulevardul Regele Ferdinánd II. (József főherceg-ut) 10381

ADLER gyártmányu

40 lóerős,

hatszemélyes automobil

teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető az „AUTOMOBIL ÉS GÉPKERESKEDELMI VÁLLALAT“ telephelyén Arad, Strada Alexandru (Salacz-utca) 6. szám alatt. Telefon szám 112. 10459

Lorenz-cégnél

Str. Metianu (Forray-u.) ismét kaphatók:

mosó, pipere és borotva szappanok gyári áron. — Borbélykellőkek, templomi gyertyák, továbbá háztartási és pipere cikkek nagy választékban szintén kaphatók. 10468

Legjobb a

Mercedes-kékitő

Mindenütt kapható. 10456

SZALONGARNITURA konsulttörrel olcsón eladó. Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. Galler Annánál 10462

CIMBALOM, Schunda-féle, eladó. Cím: Wallinger hirdetője Lázár-utca. 10462

HÁLÓSZOBA berendezés konsol tükörrel eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10462

KÉT DARAB Majerszky és Princz-féle 2-ös számú olajsajtó összes tartozékával eladó, üzemben megtekinthető Olajmalom. 823

TELJESEN UJ raglán felöltő és egy lord kabát eladó. Megtekinthető Kádár utca-szabó Salacz-utca. 827

ANTIK és modern porcellánt, butort, szőnyeget festményeket, ékszert, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Állandó kiállítás, Boulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

NYERS BORKÖVET vesz Irom Arad, Bercsenyi Miklós-utca 39. 10651

ELADÓ egy rézagy terítővel és egy háztelek, Fábján László-utca 9. vasút mellett. 772

LEVÉLPAPIR, selyempapír bélelt borítékkal dobozoként 16 lei, Knieszer papírkereskedőnél, Dobó-utca. 10671

EGY Hofher Schranz gyártmányu 8 lóerős eredeti magánjáró cséplőgarnitúra eladó Hönigesz Félixnél, Ujszentanna. 783

HOSSZU ZONGORA olcsón eladó. Variassy Lajos-utca 8. 795

EGY világos komplett hálószoba tükörrel eladó. Megtekinthető Arad Tél-utca 4c) 788

MASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

MAGÁNHAZ, három szoba konyha, mel lékhelyiségekkel, zárt folyosóval, 555 négyzetöglő gyümölcsösrel, elfoglalható lakással eladó. Dezső-utca 11: 816

KIADÓ a Kasza-utca 2. szám alatti egész ház, udvar kerítél, elfoglalható utcai lakásokkal. 834

Ellátás.

INTELLIGENS ifiatember, esetleg diák ellátásra felvétetik. Str. Cosbuc (Wesselyeni-utca 20a) 821

Külömféle.

JÓFORGALMU 60 éve fennálló vidéki üzlethez megfelelő késsel társ kerestetik. Cím a kiadóban. 831

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Lázár Vilmos-utca, Klein I. hirdetés és hírlap irodája Strada Romaniului (Zrinyi-u.) és Mandi, Boulevardul Regele Ferdinánd I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírtüzelt.

Kereskedők figyelmébe

Nagy harisnya raktár valamint nagy rövidáru raktár 466 szolid kiszolgálás mellett.

Alexandru Krhammer Str. Metianu (Forray-u.) 3.

ha kiállítja a

A legbiztosabban értékesítheti képeit, szobrait, iparművészeti tárgyait, szőnyegeit, porcelánjait **Képző és Iparművészeti Szalonban**

(Kulturpalota, kis terem.) 829